

# KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, kedd, március 23

Tizedik évfolyam.

## Előfizetési felhívás

a „KELET” 1880-iki tizedik évfolyamának második negyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva  
Egész évre . . . . . 16 frt.  
Fél évre . . . . . 8 „  
Negyedévre . . . . . 4 „  
Egy hóra helyben . . . . . 1 „ 50 kr.

Egyszeri előfizetéseket legegyszerűbben posta-

útlevéllyel a „Kelet” kiadóhivatalába,  
Főttér 4. sz. címzendők.

### A SZÜNET.

(Sr.) A képviselőház szétment egy olyan heves parlamenti harcz után, melyhez hasonló csak az 1872-iki „agyonbeszélés” volt; mert most ugyan ilyen túlzásokba nem ment az ellenzék, de erejét bizonyára megfeszíté annyira, mint soha. Mert eddig az ellenzék különböző árnyalatai elégségesnek tartották a kormány elleni közös actiójuk alapjául, a bizalmatlanságot és a közös ellenzéki álláspontot; mert a „Nem”-szavazatok, a kormány és többség ellenében egyformán ponderálnak is, numerálnak is, a pozitív actióra pedig, az ellenzék különböző árnyalatai különben sem nyerhetők meg. De most az „egyesültellenzék” megakart fordítani a dolgot; pozitív alapot akart nyújtani, hogy ezen ne csak az egyes ellenzéki árnyalatokat egyesítse; de egyszersmind a többség nagy részét is elcsalja a kormánytól; és ez által bukassa azt meg. Megindultak az alkudozások és pedig nem a czéltől, hogy a nemzet bizonyos elveknek és iránynak megnyeressék, megértellessék, mert még a pártlapok sem voltak beavatva a titokba; feltétlenül megvolt tiltva nekik a program pontok fejtegetése; ez a közönségre nem tartozik; majd ha a professorok, vegytan-laboratoriumaikban, kifőzték a dolgot, akkor a nemzetnek csak az „Amen”-t kell rámondania; addig, míg e „kijelentés” meg nem érkezik, legyen teljes homályban nemcsak a közönség, de még a párt nagy része is, úgy, hogy igen tekintélyes ellenzéki képviselők mit sem tudtak a készülődésről.

Ez mutatja, hogy milyen parlamenti és alkotmányos érzékük van azoknak, kik a nemzetet így vezetni akarták. Így hát, igen természetesen, épen az a készülletlenség, hogy ne mondjuk: éretlenség, melylyel saját eszméiket előadták, az a bizalmatlanság, melylyel a nyilván-

## A KELET TÁRCZÁJA.

### Külföldi képek.

Justusfól.

I.

#### Az ünneplő Páris.

Páris, — úgy mondják — az emberiség szíve.

Ime néhány vonás, milyen ez a szív jó kedvében.

Október 20-ika volt 1878-ban és Páris a világkiállítás befejezését ünnepelte meg. Minden párisinak volt oka, hogy e nap vigan legyen: a világ megtöltötte erszényét pénzzel s eljött a kiállításra, hogy Páris utcáin rázza ki. Minden embernek jutott, minden ember meg volt elégedve Párisban, csak azok nem, kiknek tiszteletére az ünnepély rendeztetett: a pénzes tárczáikban szörnyű fogyatkozást észlelő idegenek.

En is köztük voltam s kora reggel a lépcsők százain leereszkedtem abba a zsongó rajba, mely az utcákat önzölé el. A legelső, mi szemembe ötlött, a St. Honoré utca szögletén, egy falragasz, melyet ajtatosan olvastak a tudni vágyó francziák. Furcsa volt e falragasznak még a módja is, a hogy a falhoz tapasztották; egy-egy compactor kellett mindenik falragasztásához, mert legkisebb része is hibátlanul tapadt a falhoz, felül pedig valamennyi franczia lakkal volt bevonva az egész falastól, különös gondnal a szögletekre, hogy a legerősebb communista

nosság és saját pártjuk iránt is viseltetek: ölte meg tervüket; de egyszersmind ez bizonyítja, hogy a szép, nemes eszmék csak egy taktika fedezésére voltak kitalálva, melynek kizárólag személyes célja volt. Mert ha nem így áll vala a dolog, az eszmék önzetlen bajnokai nem kerültek a nyilvánosságot, de egyszersmind nem érzik magukat megveretve soha. Pedig az egyesült ellenzék csak a csatára kívánta összedülni erejét, erre akarta a kombinált támadást intézni, mihelyt ez megvolt, azonnal szétment és egyáltalában nem törődött a költségvetési részletekkel. A népes gyűlések, a zajos jelenetek helyét, az üres padok és a határozatképtelenség veszélye foglalta el, pedig ugyancsak azon költségvetés tárgyalása folytatott azután is, és a kiadási tételek mellett a nemzet fontos érdekeiről volt szó. Hanem hát: nincs csata; ergo nincs érdekelttség A mennyire szomorú ez, épen annyira bizonyítja azt, hogy ha van hanyatlás parlamenti életünkben, ez az ellenzék által okozott; mert ez adott aközdelemnek személyes élt.

Egyébiránt a szünetek épen aprós jöttek: az ellenzék nézve. Most már mennyen haza és lépjen érintkezésbe választóival; kérdezze meg tőlük, hogy helyeslik-e eljárását, igen vagy nem? Mert a mi nézetünk szerint, a parlamentnek vezetnie kell a nemzetet, de az ellenzéki teoria abban áll, hogy azt kell mondani, a mit időközben változó módon, a választók beszélnek. Ez a teoria tehát megköveteli, hogy az ellenzék általa „közgazgatás”-ban megindított actio a választók felvilágosztása alá bocsátassék és erre valóban kíváncsiak vagyunk.

De még egyéb tekintetben is jó ez a kis szünet a pártokra nézve. Mert az egyesült ellenzéken és a pártonkivüliek között igen sok komoly, higgadt ember van, ki a dolgok élire állítását, a kinem elégitett ambíciók heves küzdelmét meguntá, a legújabb „actió” által pedig teljesen és tökéletesen disgustálva van, miután pedig ezek közt oly jelentékeny államférfiak vannak, milyen Bánhid, Simonyi Lajos, Horváth Lajos stb., itt az ideje, hogy ezek is elhatározzák magukat és passivitással ne tartsák tovább, hogy az ország személyes küzdelem zsákmányává dobossék oda, azok által, kik lehetnek igen jó debattörök, de hogy államférfiúi belátással és higgadsággal nem bírnak, azt már több ízben bebizonyították.

Végül a szabadelpárt is láthatja, hogy csak önértetének és erejének nyilvánítására van szük-

tíz körme se fogjon rajta. Az irat így kezdődött:

„Nous préfet de police ordonnons:“

(Mi a rendőrfőnök rendeljük:)

s el volt mondva benne, mely színházakban lesznek ma ingyenes előadások, és hogy viselje magát azon a közönség.

„Rád ismerek — gondolom magamban — rendőrök állama, ki mégis a népszabadság zászlóvivője vagy a világ népei előtt. Messze, messze keleten a ti kulturátok szélén a nálatok vajmi erőtelnebb Magyarországon, csak egy ember beszélt többes számban, de nem kell feltételezni leszakgatástól a falragaszokat, s ha népéhez szól, a szeretet hangján beszél. Nektek van republikátok, de többes számban adja ki parancsait a rendőrfőnök, s ha mulattok is, rendeleire tesztitek. Mi odahaza nem választanók meg többé kolozsvári rendőrkapitányunk Minorich Károlyt, ha ilyes rendeletekkel kísértene meg neveltségessé tenni magát. Ti francziák hirdetik a világnak a szabadságot, s mi, kik eltanultuk tőletek eszméiteket, élvezzük.”

Egy szurtos franczia kiáltott erre füleimbe, mintha megsejtette volna, hogy velők csúfolkodom. Arrút kínálgatta az utcán mozgó embertömegnek, egy halom kisebb-nagyobb zászlóval rakodva meg. A „jövő lobogóját” (Drapeau de l'avenir) árulta a nap ünnepe, s egyesítve voltak zászlóin a három köztársaság: franczia, sweiczi és észak-amerikai jelvényei, a tricoloron kereszt alatt az Egyesült

ség, hogy bebizonyítsa kormányképességét, szellemi fölényét. Hisz a legutóbbi vitában, a nagy hangon kezdett támadás, azonnal lejjebb hangoltatott, mihelyt minden állítás czáfolva van, minden támadás visszaverve lőn. Látni kelle azt, hogy miképp vonul vissza a vitából először a szélsőbal, azután a pártonkivüliek csoportja, végül maga az egyesült ellenzék; mert egy szélsőbali képviselő nyilatkozata szerint — „már nem győzik.” Így kell a többségnek helyt állani, és akkor az ország közvéleménye helyesebben fog itélni!

### Az angol liberalisok Ausztria-Magyarország ellen.

Gladstone az angol liberalisok vezére Édingburghban márcz. 17-én tartott beszédében Ferencz József császár- királyt s monarchiákat qualificálhatlan durva módon és mindenféle megbotrározást keltőleg támadja meg. Ezen beszédéből adjuk a következőket:

„Anglia jelen kormánya nem veti meg, hogy külföldi kormányok által támogattassa magát. Nem olvastak londoni lapokban arról az erőlyes támogatásról, melyben az osztrák császár részesítette e kormányt? Nem olvastak-e, hogy az osztrák császár Elliot brit nagykövett küldött s azt mondá neki, hogy egy gonoszlelkű, „pestilent” személy, valami Gladstone nevű egyén Ausztria külpolitikáját nem helyesli, a mivel ő épen nem törődik; ily szívélyesen fejezte ki magát a császár, a brit nép és Midlothian választóinak vezérforralul, hogy a Beaconsfield-kabinet fenntartassék. (Cheers és derűlttség.)

No gentlemann! ha helyeslik Ausztria külpolitikáját, ugy kövessék e tanácsot. Ha azt akarják, hogy az osztrák politika uralkodjék ez ország kormánytanácsában, válasszanak ugy, a mint az osztrák császár ajánlja. Mi volt Ausztria külpolitikája? Nem mondom, hogy Ausztria győzthetetlen; remélem, megmeggyőzhatatik, mert jobb belgyi intézményeket kapott s én a legjobbat kívánom neki, ha beesteltesen azon fáradozik, hogy nehézségeit lektidje (Tetszés); de figyelembe kell vennem, mi volt ez a politika. Ausztria a szabadság állhatatos ellensége volt Európá minden országában; elnyomta Olaszországot, ellenzte Németország egységét. (Cheers) Oroszország — elszomorodva mondom ezt — szintén ellensége volt a szabadságnak, de Oroszországra nézve kivétel van, Oroszország barátja volt a szlávok szabadságának, míg Ausztria soha sem volt barátja a szlávok felszabadításának. Ausztria, a mig lehetett, töhétölég akadályozta Belgium megalkotását (Cheers) Ausztria soha egy újat sem mozgató Görögország új születése s alkotásáért. (Cheers) Nincs a térké-

államok tizenhárom csillaga. Alig haladt ez el, százas kis leányka jött nem sokára utána vörös, fehér, kék virágokból össze-rakott csinos bokrétaínak keresve a ve-vőket. Nyomban követte őt bámúlato ügyességgel furakodva keresztül az embercsoportokon egy siphagon kiabáló gyerek a hies franczia háromszínű kokárdákat ajánlgatván. Ez sem haladt messze, midőn egy nagyobb kamasz 10 centime-on adott túl a kosarában felhalmozott háromszínű tollakon. A hol ezek elvonultak, minden ötödik franczia zászlóval, bokrétaival, kokárdával vagy tollal kezében, mellén vagy kalapjában hirdette, hogy ünnepel.

A mint az egyesek, ép úgy kezdeték cziczozni magokat mindenféle az épületek is. Olesó itt a szövet és sok a pénz. Odahaza nálunk nemzeti ünnepek alkalmával minden épület a hiru ablakából kidugott egy-egy lobogóval ad kifejezést az egy fedél alatt lakozók hazafias érzelmeinek, itt minden látos, minden kereskedő külön demonstrál, s nem egy, hanem 10—16 lobogót tűz egybe, legtöbbször egy nagy kokárda-forma körül. E kokárda a nagy Franciaország jelenlegi czimere: kereszt, sas, vagy oroszlan helyett két betű: F. R. („Republique francaise.”) Korona helyett egyszerű zöld koszorúval véve körül. Felette a franczia háromszínű zászló, ma az idegenek iránti tiszteletből a világ összes nemzetekinek lobogóival, az egy németet kivéve, békés egyetértésben. Ily nagy lobogócsoport 10—20 minden épü-

pen pont, melyre mutatva, azt lehetne mondani: itt Ausztria jót tett, (Élénk chers). En Ausztria általános politikájáról szölk, s általános irányáról.)

Nem mondom le a jövőbe helyezett reményről, de a multat s a jelent kell tekinteni, hogy e pillanatban teljesen itéljünk. A berlini kongresszuson Ausztria ellenzte a szabadság kiterjesztését s azt nem akarta előmozdítani; s ennél fogva én azt mondom önöknek, hogy ha Ausztria szellemét akarják uralkodóvá tenni ez ország kormányzatában, az Isten nevében kövessék a császár tanácsát (Cheers és derűlttség) s azt tanácsolom önöknek, vonják fel Ausztria lobogóját, midőn a szavazó urnához lépnek.”

### Kossuth és a népies irodalom.

Bodon József, a múlt évben megindult „Mulattató Ujság” czímű lap szerkesztője, múlt év őszén levélbeli kérelmet intézett nagy hazánkfiához, Kossuth Lajoshoz, aziránt: nem volna-e szives megengedni, hogy két, még évtizedek előtt édes anyjához budai fogságából intézett levele az említett újságban közöltessek?

Kossuth nagy hazánkfiá nem adott ugyan helyet a kérelemnek, — a kérésre adott levélbeli válasszában azonban érdekes nyilatkozatokat tett a népies irodalomról általában, s levelének azt a részét (a „Vasárnapi Ujság” után, mely az időközben megszűnt „Mulattató Ujság” helyett e levelet hozza) érdekesnek tartjuk mi is olvasóink tudomására hozni.

Kossuth levelének ez az általános része így szól:

„... azt ne várja ön, hogy egyedül hirlappal — forintos hirlappal — a ponyvairódatmat — a krajczárost — a nép köréből egészen kiziheti.

Szerintem a dolog nyitja abban van: hogy bemegyén a falusi nép az országos, meg heti vásárra. Elad valamit. Ellátja szükségét; s még érez maga körül pár forintot, vagy egy kis apró pénzt. Ott látja maga előtt a ponyvát a 3—4 krajczáros füzeteket. Felébred lelkeben a szellemi táplálék ingere. Nem arról van szó, hogy forintokat adjon ki, mire nehezen adhatná rá magát; 3—4 krajczárról van szó, és nem kell hivatalt keresnie, hogy előfizethessen; nem kell útjából kitérnie; lehajlik a ponyvára, felkap egy füzetkét, melynek czimén vagy durva fametszetén szeme megakad, levágja a 3—4 krajczárt, s viszi a mételeyt haza. — Olvasmány után vágyott; nála nem az a kérdés első sorban, hogy minő olvasmányt kapott, hanem hogy mennyiben került? 3—4 krajczár! ez csábít; ez dönt. Nem, mert izlése rossz, hanem mert olesó a portéka.

Ezzel a 3—4 krajczáros árral, ezzel a hozzáférhetési könnytséggé esábjával hirlapnak bajos dolog megküldeni. Ahhoz már forintok kel-lenek, legalább forint kell. S a mi földolog:

leten, a házak fedelein, az erkélyeken, ablakok homlokán, boltajtók felett, változtatva óriási egyes lobogókkal, ezeken különböző czimerekkel, az utcákon, a magasban keresztül vont virágfüzérekkel, ezeken lecsüngő lámpionokkal és élénk színű, szalagszerű, hosszú lenyuló zászlókkal, szával előntve az utcák két sorát képező, s merészen a magasba kapaszkodó épületek hosszan egymásba futó erkélyei, ablakai, fedele és földszintje a sokféleképp változó élénk színek egész árjával.

Lenn az utcák mindinkább kezdtek sötétülni a népártól. Az emberek sokasága, mely a Párisnak nevezett rémitő épülethalmazban egymás feje felett él, kezdett a boulevardok-ra ömleni; minden ház egy kas, melyből tödul ki a raj, s délutánra a magasból tekintve, nem volt az utcának egy talpalatnyi szabad foltja sem. Egymáson nyüzsgött a kocsinak és embernek ezere és ezere, a távolból méheszerű zsongás, közelből fülsértő zaj töltöbe a levegőt. A tollasok, bokrétaások, kokárdások, zászlósok még mind nem fáradtak ki a kiabálásból, segített nekik a frissítő italokat áruló, ki hátán rézputtonjával a melléhez talpánál fogva erősített tiszta poharakat lekapdosva, s a putton előrenyuló csapjait megereszve, ennek is, annak is mérte a sodavizet; a köztársaság symbolumát áruló, ki respublika aszszony réz mellsozobrát dobálta tenyerében vagy a földre, meg akarván értetni a szobornak azon dicséretre méltó tulajdonságát, hogy akár miként hanyatva és do-ál-

### Hirdetési díjak.

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistisches Bureau. Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapest Szervitater 5. sz.

Nyilttéri czikkék

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

egyszerre kell. Vannak, a kiktől ez az „egyszerre” is kitelik, s ezért a hirlapnak meg is lesz a maga közönsége, de azoktól, a kik csak pár tucztat tojást, pár font vaját, pár csibét stb. viznek eladni a hetivásárra, ez nem telik; pedig ezek képezik a ponyvairódatom nagy közönségét: nem azok a „kik körül delelés közben számára hizott saját igás jószágaik kérődzének.”

Aztán a hirlapra előfizetés végett nem lehet csakugy lehajolni a ponyvára; ahhoz utánjárás kell, s a lejárát észben tartása kell, miről még magamforma emberen is megesis a megfedeledzés. — Mindez megannyi nehézség.

Miért irom mindezeket? Azért, mert kifejezést akarok adni azon nézetemnek, hogy az újság nagyon jó, nagyon szükséges; de magában még nem elég a kárhozasat ponyvairódatom legyőzésére. — Szeget szeggel. A hasonszenvi gyógymód e javányos betegségnek is a legsikeresebb. A ponyvairódatom nem azért kárhozasat mert ponyvairódatom, hanem mert rossz. Miszerint a siker teljes legyen: a rossz ponyvairódatmat jó ponyvairódatommal is meg kellene támadni, nem csak újságra szoritkozni.” stb.

### A képviselőház ülése márcz 20-án.

Szálávy József elnök miután a trónörökös ö Fensége eljegyzése alkalmából ö Felségekhöz küldött országos küldöttségről jelentését megtette, s miután a választási törvénynek az adó-fizetésre vonatkozó rendelkezését illető felfüggesztő törvényjavaslat végleg elfogadtatván, folytatott a pénztárgyminiszterium költségvetésének tárgyalása.

A vasművek címénél Madarász József utasítatni kívánja a közlekedési minisztert, hogy a dísgyőri vasgyár részletes kiadás és bevételeiről oly időben terjesszen be a háznak jelentést, hogy a képviselők a költségvetési előirányzat tárgyalása előtt szerzhessenek maguknak fölvilágosítást. Szapáry Gyula gróf pénztárgyminiszter: A részletes megvan az indokolásban. A többség a közlekedési miniszter, Madarász József és Hegedűs előadó felszólalásai után elveti Madarász indítványát.

Az államnyomda címénél Orbán Balázs az ott tapasztalható botrányos tulköltekezés ellen szólal föl s arra kéri a pénztárgyminisztert, hogy jövőre szállítsa le a tételt felére, s legalább 30,000 frtot takarítson meg. A ház a tételt változatlanul megszavazza.

A dísgyőri vasgyár tételénél Hegedűs Sándor e tételt függőben kívánja hagyni a közlekedési miniszter költségvetése tárgyalásáig s megemlíti, hogy a pénzügyi bizottság utasította a minisztert, hogy jövőre a dísgyőri vasgyár előirányzatát részletes bruttó alakban vegye föl a közlekedési miniszter tárcájába. Madarász József örömmel járul ez indítványhoz, melyet a ház el is fogad.

A nyugdíjak címénél Orbán Balázs ke-

va, a respublica benne mégis mindig talpraáll; a repülő papirpillangókat áruló; a kigyógyártó, ki meghúzódná egy szögletbe apró kretával a földre irt s aztán ugyanazt a darabka kretát meggyújtva, ennek kék lángjából tekerődő kigyó kelt ki, 10 centimeért kínálva 5 ily apró kigyótójtást; a kapuközüken a gesztenye és placsintasütő; hozzá a kocsiözörj, fiak keresek, rendőrök kiabálása. Az avenue-kön és boulevard-okon e közben csaknem egészen megakadt a közlekedés. Gyalog se volt lehetőség az előbbhaladásra. Ha kétségbeestél a taszigálástól meg a merészebbek oldalbadöféseitől s a járda szélén sorban álló kocsihoz fordultál, lett legyen az a 10-es vagy 12 ezeres számú, mindeniknek bakján kitéve láttad a végzetes fekete táblát fejtől: „Loué” azt jelentvén, hogy már más foglalta le a járművet, s ha egy félórát törődés után végül azon boldogságban részesülhetsz, hogy egy cocher kegyelmesen megengedi négy kerekű bárkájába szállanod, s e bárka valahogyan betolakodott az egyik végtelen kocsisorba, a legközelebbi utcaszögletnél az egymást keresztező s e miatt feltorlódtott húsz-harmincz járműből álló szekér és kocsi-hogra akadsz, melynek kibontásán már fél órája fáradsz lovas rendőr, s miután még egy félóra múlva se került a te kocsidra az elbocsátási engedély, elkeseredve kiszállasz, s utcán váród be az esteli kivilágítást.

Most készül rá egész Páris.



ményen megőrja azon képviselőket, kik a tárgyalások alatt kiűnn vannak a folyosókon és csak szavazásra tódulnak be és szavaznak bizonyos egyének mozdulata után. (Felkiáltások: Rendre! Zaj.)

**Elnök:** Engedje meg a t. képvis. úr ily kifejezéseket még sem lehet használni, mert a képviselők tudják mire szavaznak. (Zajos ellenmondás balról. Helyeslés jobbról.)

**Orbán** Balázs megjegyzi, hogy ijesztő módon növekedik azon rendszeres eljárás, hogy rossz, hanyag, sikkasztó büntényeket elkövető, köz- és magán vagyont elorzó hivatalnokok börtön helyét nyugdíjazással büntetettnek. Nálunk nyugdíjban az önkényuralom emberei részesülnek. Vannak a nyugdíjazottak között nagy úrakk, kik nyugdíjt húznak a haza ellen elkövetett bűneikért, és olyanok, kiknek börtönbe lenne helyük. Nem szavazza meg az összeget. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

**Priesszky** Tádé visszautasítja Orbán kifejezéseit, míg **Madarász** József igazat ad Orbánnak.

**Gyurgyik** Gyula utasíttatni kívánja a pénzügyminisztert, hogy a magyar és erdélyi bányász-, kohó- és pénzverő-munkások nyugalmi bérben részesítésére vonatkozó kész szabályzatot még ez évben léptesse életbe és a netán szükséges pótlék-hitel iránti javaslatot terjessze be a háznak. (Helyeslés.) **Szapáry** Gyula gr. pénzügyminiszter fölöslegesnek tartja Gyurgyik indítványát.

„Beruházások a bányaszatnál“ **Gyurgyik** Gyula a körmeöbányai Nádor-altárna művelésére 25 ezer helyett 250 ezer fírt kíván fölvetetni. A pénzügyminiszter kijelenti, hogy egy szakértő bizottság ma indul el a helyszínen meg-ejtendő vizsgálatra, s mielőtt a vizsgálat megtörténik, annak eredményéről előterjesztést tesz. A többség elfogadja az előirányzott összeget.

A földadó szabályozásánál **Stoll** Károly helyesli a kormány eljárását s megszavazza a fölvetett összeget. **Lukács** Béla kéri a pénzügyminisztert, hogy az erre vonatkozó előterjesztést még a nyári szünet előtt nyújtsa be. **Szapáry** Gyula gr. megígéri. **Szalay** Imre a kataszteri munkálatoknál fölmerült viszásságokra hívja fel a pénzügyminiszter figyelmét, mire a többség elfogadja az előirányzott összeget.

A többi rovatok vita nélkül elfogadtatván, a pénzügyminiszterium költségvetésének tárgyalása befejeztett.

**Tisza** Kálmán miniszterelnök válaszol Apponyi Albert gr. interpellációjára az idegenek kiutasítására vonatkozólag, s kijelenti, hogy a kormány a mely állammal szerződési viszonyban nem áll, csakis a közbüntettet elkövető egyéneket adja ki.

Ezután válaszol **Helyi** interpellációjára **Esgerziger** elzáratása iránt s kijelenti, hogy **Eggerziger** folyttele a lipótmeezi tőbolydaba szabályszeri eljárással történt, amennyiben az elszállítás előtt három — a tőbolydától egészen külön álló orvos által vizsgáltatott meg, kik veszedelmes őrltnek nyilvánították.

A miniszterelnök nyilatkozatai tudomásul vétettek.

**Péchy** Tamás közlekedési miniszter **Madarász** Józsefnek az állami gépgyár kezelése körüli szerződés előterjesztése iránt tett interpellációjára kijelenti, hogy az erre vonatkozó irományokat megtekintés végett le fogja tenni a ház irodájába.

**Somssich** Iván grófnak a csallóközi vízáradások tárgyában tett interpellációjára azt válaszolja, hogy a hely színen elzáratta a szakadásokat s ez által a Csallóköz megmentetett a nagyobb veszedelemtől.

Tudomásul vétettek.

**Lázár** Mihály az Erdélyből kívándorló székekyek kivándorlása tárgyában a belügyminiszterhez. — **Móricz** Pál a Kálló szabályozás gyors keresztülvittele tárgyában a közlekedési miniszterhez. — **Csátsár** Zsigmond a nasszódvidéki elidegenített államjóságok visszavétele tárgyában a miniszterelnökhöz intéznek interpellációt.

Közöltetni fognak az illető miniszterekkel. **Elnök** boldog ünnepeket kívánva a képviselőknek, az ülést délután 2 órakor bezárja.

## LAPSZEMLE.

A „**Hon**“ írja: Fájdalom, hogy a szó etymologiai értelmében: campagne volt a képviselőház téli ülőszaka; az ellenzék, mielőtt megverve lőn, visszavonult abból, mint a vert had; visszahagyva tájékozatlan lapjait, hogy fedzzék a visszavonulást, úgy a hogy tudják.

Mi az elégtétel bizonyos nemével tekintettünk a lezajlott vitákra, mert annyi bizonyos, hogy a kormány ereje, a többség szellemi fölénye, évek óta, nem volt annyira „ad oculos“ bebizonyítva, mint most.

A nehéz, nagy részben meddő vita nemcsak javára dőlt el, de egyszersmind állásának, pártjának erősítésére szolgált. Helyzetének e kedvező fordulata kötelességekkel jár. A felhalmozott kész anyag között a természetes sorrend és munkafelosztást a kormánynak kell megállapítania, hogy a munka fennakadás és szünet nélkül folyhasson, úgy törvényhozásban, mint

a kormányzásban. Ha aztán az ellenzé ebben akadályozni fogja, ezt érendi, a felelősség; a kormány csak teljesítse kötelességét;

A „**Pesti Napló**“ írja: Mi az esemény? Az esemény az, hogy Szláv József ur a husvéti szünetidők alatt közös pénzügyminiszternek fog kinevezetnii.

Ezen eseményhez a legkülönbözőbb kombinációk fűtnek. Ezen esemény a legkülönbözőbb módon kommentáltatik.

Mindnyáján meg vannak arról győződve, hogy itt valami titok lappang. De mi? Majd ősszel ki fog szlúni. Addig a megfejtéssel tessék várakozni.

A múltból mit lehet következtetni a jövőre? Azt-e, mit az optimista ellenzék, mely a saját óhajátásával játszik, mint macska árnyékával, hogy Szláv József azon szándékkal megy Bécsbe, hogy ő buktassa meg Tisza Kálmánt s mely őt erre a szerepre képesnek és hajlandónak tartja, vagy azt, hogy Szláv Józsefnek mindig lesznek külön álláspontjai és egyéni véleményei, de ő sem oppozícióba lépni, sem felőlről Tiszát megbuktatni soha nem fogja?

Feleljen e kérdésre ki-ki magának.

Az ellenzék ne várja ezt a segítséget, hanem iparkodjék a maga emberiségéből megbuktatni Tiszát Szlávystól és a nélkül egyaránt.

Az „**Ellenőr**“ írja: Egy ember, a ki nemcsak lejárt, hanem túlélte önmagát. Túlélte népszerűségét, dicsőségét, mindazt a tiszteletet, mely nevéhez fűződött. — Fényes elmével bírt, mely a gondolatok és eszmék kincsesházának látszott. S erre az elmére gyógyithatlan téboly köde borult. Tudós volt, s tudományát felemészte egy szellemi és erkölcsi polyp: a monomania. Kültő volt, lefordította Homert. S elméjének magas szárnyalása helyett most csak hóbortot produkál. Nagy szónok volt, kinek szabót kegyelettel hallgatta meg a világ. S most csak derültséget kelt oratori grimace-jai és bukfenczezései által. Ez a hajdan nagy ember, ez az emberi rones, önmagának torzképe: ez Gladstone.

S ő nem akarja megérteni, hogy minden lépés, melyet a közpályán tesz, lefelé viszi a lejtőn, s hogy minden beszéd, melyet tart, régi szónoki babéraiból tép ki egy levelet.

De mindazon hóbort közt, melyet Gladstone tjabban produkált, legnagyobb és legmegbotránkoztatóbb midlethian beszéde. Mindaz a személyes gyűlölet, mely Beaconsfield ellen forr szívében, mindaz a harag, melyet monarchiának ellen táplál, mindaz a muszka rokonszerv, mely hazája érdekeinek megtagadására bírta, s mely úgy saját honfitársai, mint a világ előtt compromittálta őt, e beszédben concentrálódott.

De kérjünk, mit vétett Ausztria-Magyarország Gladstonenak?

Mi azt hisszük, hogy Gladstone gyűlölete monarchiának iránt nem taktika, hanem valódi érzelme, melynek fészke ott van a hajdani kormányelnök sértett ambíciók, s ki nem elégitett boszuvágy következtében felgyűllemlt epéjében. Gyűlöli Ausztria-Magyarországot, mert gyűlöli Beaconsfieldet.

Bizonyos, hogy az angol közvéleményben aggodalmat keltett Beaconsfield külügyi politikája. Nem azért, hogy Beaconsfield szakított a szabadelvűek insularis politikájával. Az angol közvélemény sokkal felvilágosultabb és sokkal gyakorlatibb pillantással bír, hogy be ne látna, miszerint ez a politika tette kockázra Anglia tekintélyét és világhatalmi állását. De sokan, még a kormánypártján is tartanak attól, hogy Beaconsfieldet continentalis politikai túlzásokra ragadhatja. Ez az aggodalom különösen felmerült most, midőn Beaconsfield Anglia hatalmi túlsúlyát oly határozottan és jelentősegteljesen említette, hogy maga kénytelen volt nyelvészeti fejtégetésekkel enyhíteni kifejezését.

De ha e nyilatkozat némi meglepetést keltett Angliában, ezt mi sem szüntethette meg, Beaconsfield beszédének lehangoló hatását mi sem ellensúlyozhatta annyira, mint Gladstone midlethiani szereplése.

Azért kívánhat magának szerencsét lord Beaconsfield oly ellenfeléhez, minő Gladstone.

Midlethianban Beaconsfield diadalmaskodott.

## A törvényhatóságokból.

Kolozsvár sz. kir. város képviselő-testületének közgyűlése márczius 22-én.

A mai közgyűléssel vette kezdetét tulajdonkép a restaurationalis közgyűlések sorozata. Meg is látszott mindjárt, hogy választó gyűlékekben vagyunk: a városatyák, alig néhányan a kivétellel, csaknem teljes számban megjelentek ma d. n. a városház nagytermében, mely aztán a „laicos“ közönséget is ideszámítva zsúfolásig megtelt.

Csak előjáték volt, de ha a jelek nem csalnak; irányadó az egész városi restaurációra, amennyiben a kijelölő bizottság és a számonkérő szék megalakítása ezen a közgyűlésen történt meg.

Az érdekes közgyűlés különben olyan símán, olyan valóban parlamenti modorban folyt le, hogy dicsőségére válnék bármely törvényho-

zó testületnek. Izgalmas jeleneteknek, heveskedő kifakadásoknak, elmérgesedett szóáradatnak még nyoma sem volt.

Egyébiránt a közgyűlés egy loyaltitási nyilatkozattal vette kezdetét. Gr. Esterházy Kálmán főispán úr, mint elnök, székéről fölkelve melegen tolmácsolta a városi közönség hódoló örömeztelmeit Rudolf koronaherceg jegy váltása fölött Stephanie belga hercegnővel s a közgyűlés tagjai felállással és lelkes éljenzéssel jelentették ki csatlakozásukat; egyuttal a polgármester s illetőleg tanács indítványára elhatároztatott, ezt a hódolati örömynyilatkozatot táviratilag azonnal a koronaherceg tudomására hozni, s egyuttal a Király és Királyné ő felségeikhez is feliratot intézni, a felirat szerkesztésére Szász Béla képviselő kéréstől föl.

Ezután felolvastatik a szervezési szabályrendeletre vonatkozó belügyminiszteri leirat, melyet már ismertettünk lapunkban.

A közgyűlés, a leiraban jelzett módosításoknak a statutumba leendő beillesztése s illetőleg véleményezés végett, a kérdést az I. és II. szakosztályhoz utasítja.

Ezzel kapcsolatban felolvastatik az idei városi költségvetést helybehagyó belügyminiszteri leirat, mely a budget-t úgy amint azt annak idejében már ismertettük, egy pár jelentéktelen megjegyzés kíséretében helybenhagyta.

Ekkor következett a legfontosabb tárgy: azoknak a közgyűléseknek megállapítása, melyeken a választás alá kerülő tisztviselői állásokra a választásokat a képviselő-testület meg fogja ejteni.

A főispán mint elnök előadja, hogy e tekintetben lelépő tanács természetesen nem tehet javaslatot; ennél fogva tehát ő, a főispán terjeszt elő a választás idejére nézve propositiót; mit a közgyűlés, többeknek rövid felszólalása után, csaknem változatlanul fogadott el.

E szerint a választások következő sorrendben tartatnak meg:

I-ő nap:

április 5-én hétfőn választatik a polgármester egyedül.

II-dik nap:

április 7-én (szerdán) választás alá kerülnek a következő állomások és a következő csoportokban:

I-ő csoport:

főkapitány, árvaszéki elnök, főorvos, tisztügyész;

2-dik csoport:

három tanácsos, főjegyző, adóhivatali főnök, házipénztárnok;

3-dik csoport:

két alkapitány, rendőrbíró, mezeirendőrfőnök, községbíró;

III-ik nap:

április 9-én (pénteken)

I-ő csoport;

két városi orvos, két állatorvos;

2-dik csoport:

két árvaszéki tlnök, árvaszéki jegyző, közgyám, közigazgatási aljegyző;

3-dik csoport:

házipénztári ellenőr, adópénztári ellenőr, számvévő.

IV-dik nap:

április 10-én (szombat)

három tanácsjegyző, városgazda, erdősz, öt kertületi kapitány és kertületi jegyző.

Az itt fel nem sorolt kezelő- és segédszemélyzet, miután a statutum értelmében élethossziglan megtartják hivatali állásukat, nem jön választás alá; ellenben több ideiglenes, alsóbb rendű állást, valamint a szolgaszemélyzetet annak idejében, a statutum 21-szá értelmében az új tanács fogja beállítani.

A főmérnöki állomást illetőleg, miután olyan szakról van szó, melyre esetleg egyébtűn is lehet számitai pályázóra, a főispán indítványához képest hirlapok útján pályázat fog hirdettetni s majd később a pályázat eredménye szerint a választás megajtetni. E pályázatnak a helybeli, valamint néhány fővárosi hirlapban leendő közzététele a megválasztandó új polgármesterre bizatott; ellenben az április 5. 7. 9. és 10. napján leendő választásokkal betöltendő, fenn elősorolt állomásokra a kellően felszerelt pályázatok a folyó hó végéig adandók be a főispán titkári irodájába.

Eként a választások idejét és sorrendjét megállapítván, áttért a közgyűlés a kijelölő választmány, számonkérő szék és az adókievítő bizottság tagjainak választására. Mielőtt azonban a választás megkezdődött volna, Fínaly H. képviselő indítványára kimondja a közgyűlés, hogy a kilencztagu bizottság, melynek feladata a lelépő tisztviselői kar hatéves működését megvizsgálni, azután pedig az ügyeket ettől átvenni s az új tisztikaruk átadni, arra utasították, hogy vizsgálatát április 3-ig végezze be s az akkor tartandó közgyűlésnek tegyen jelentést.

Erre nagy érdeklődés mellett kezdetét vette a választás, melynek eredményé im ez. Megválasztattak:

I. kijelölő bizottságba: Benigni Samu 80, Fínaly Henik 55 és Sámí László 44 szavazattal. Ugyane választmányba, törvényadta jogánál fogva, a főispán a maga részéről Fe-

rencz Józsefet, Páll Sándort és Szász Domokost nevezte ki.

Megválasztattak továbbá:

II. a kilencztagu bizottságba: dr. Groisz G. 84, Nagy L. 84, Benigni S. 83, Tauffer József 83, dr. Fischer L. 44, dr. Hintz Gy. 44, Bogdán I. 44, Kővári Mihály 44 és Bíró Mihály 42 szavazattal.

III. az adófelszólamlási bizottságba: Tauffer József rendes és Hirschfeld József póttagnak. Végül:

IV. az adókievítő bizottságba: Adler Antal és Benigni S.

Végül kimondja még a közgyűlés, hogy miután az új tisztikar csak a jövő hónap második felében foglalhatja el helyét, addig tehát a lelépő tisztikar teljesítendő a teendőket: a polgármester feljogosítottak az utóbbinak fizetését még az egész ápril hónapra utalványozni.

Ezzel a közgyűlés, az elnököt zajosan eljenezve, szétoszlott.

## IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Gauthier Téofil

vagy művész a művészetért.

Rogead Ágost

21-dik fölvonása.

(Vége.)

Az övével szomszédos iskola a realistáké, kiket három sorozatba oszt előadó: 1-ő sorban vannak olyanok, a kik némileg szépitve adják elő a valót, ezekhez tartozik Champfleuri; 2-ik-ban azok a kik híven adnak vissza szépet-rutát mint a gyorsíró, vagy fényképész, ilyen Murger; a harmadik sorozat híve, Monier, már tovább megy, ő kertüli a szépet, csak a rutát titnieti fel, úgy, a mint van, mint például a „kapusnők beszélgetése“, de irányla nem vonz, való az, hanem kellemetlen. Vannak olyanok is, a kik mindent elrúttanak. „A rút a rossz virága“ mondják, de ez irány a romantica hanyatlását jelentené s annak nem szabad hanyatlani. De térjünk vissza Gauthierre.

Regényei közül: „Fortunio“ egy változata a Renék, Wertherek fájának, egy unatkozó különöz, hasonló Musset hőseivel. Páris közepén egy elzárt várat alkot, melyben török módra él, feleségeket s rabszolgákat tart s nem törődik sem világgal, sem törvénnyel. Mulattató képtelenség, a mely élénk színeivel hat, de ellenkzik a valódi költőiséggel: szerzője egy visszás Pygmalion, a ki a helyett, hogy lelket öntene teremtményeibe, kiragadja azt belőlük, hogy felcizírzza vele a külső burkolatot.

„Jovard“ egy ifjat titnieti fel, ki szívében a classicismus tiszteletével hagyja el az iskolát s gyűlöli a romanticiát, de azzal megismerkedvén, híveinek sorába lép.

„Jean et Jeanette“ 13-ik Lajos korában játszik, érdeme a nyelv remek tisztasága, szabatossága, Gauthier szenvedélyes, kitaró buvárkodásainak eredménye.

„Spirite“, „a mumia“ merő képzelgések, Spirite halála után meglátogatja életben maradt kedvesét s elrabolja, a színezés benne maragszerű, az irány remek.

„Parthie carré“-nak neveznek francziát minden olyas mulatságot, kirándulást, vagy effélé, a mit két nő és két férfi visz végbe. Ilyen „parthie carré“-t képez két ifju szerelmes pár, a kik egy napon késülnék egybekelni Londonban s együtt akarják megülni nász-ünnepélyüket.

Egyszerre, a mint a templomból kilépnek, a völgenyek eltűnnek s a magukra maradt menyasszonyok minden kísérlete nyomukba juthatni sikertelen. — És itt a politikai rész következik. Volt Angliában egy titkos társulat a mely Napoleon megszabadírását tervezte St. Ilona szigetről, A két ifju évek előtt eme társaság tagjai közé esküdött volt, de megletekedzett esküjéről s a titkos hatalom jogával élt, midőn őket menyasszonyaiktól elszakasztá.

Hosszas viszontagságok után az egyik nő és az egyik férfi meghal s a két életben maradt, nem az eredeti szeretők, hanem kicserélve, összekelnek. A bolondos ezim épen nem talál a drámai cselekvényhez.

Gauthier többféle egyesület tagja volt. Ilyenek voltak: a „jeune France“ (ifju Frankhon) valójában a romantica tulzóinak egyesülete, melynek ifju tagjai rémei lettek a polgárságnak imádvá azt, a mit azok rettegtek s pusztítva, a mit imádtak; ez ifjak abban találták legfőbb érdemüket, ha mindent gúnyolhattak, még azt is, a mit szerettek. Ezek még öltözetben sem hasonlítottak másokhoz. Hogyan öltözött Gauthier? nagyon szép fű volt, magas, jól megtermett alak, vállra omló dús fekete hajjal; hajadon fűvel járt, ríkiót színi bársony mellényt és sárga bőr pucosokat viselt.

Ez egylett egyik tagja Géant du Seigneur plane hátul fűző, vértszertű öltönyt viselt s kétségbe volt esve házírsa hajló termete miatt, le, vén abban az időben divat, minél halványabbnak, halottszertűbbnek látszani.

Voltak még gyűlőhelyek új Atháné név alatt művészek műtermében, itt is otthon volt Gauthier, a ki maga is festő volt. Aztán Gavarry salonja, melynek kiváló tagjai magán Gavarry,

Roqueplan, Karr, s végre a kis senaculum, melynek szintén több jeles tagja volt, köztük a kitűnő költő Bouchardie, Borel Petrus, de a kik közül többeket megrottott a küllönös, az exentrius hajhászása, a szenvedélyes kapkodás a feltűnő, a borzalomgerjesztő után. Képviselői ezek az irodalmi cigányok (bohémien) azon kétségbeesett fájának, melyből oly gyakori áldozatokat ragad magának az öngyilkosság. Jellemző kiváltságaik a természetellenesség (grotesk) a mely szereti komoly szinben feltűntetni a nevelésgest és fordítva, torz vonásokban rajzolni a komolyat.

Ily természetellenes irányt követtek a 16-ik és 17-ik században Théophile, Cyrano, St. Amand, Colletet, Seudery, Searon, kiket Boileau irgalmatlanul elítél s nevelésgessé tévén, megörökíti nevüket. Gauthier eme groteskek pártjára két irodalmi bírálatában s a nélkül, hogy Boileau ítéletét megtörné, sikerül neki hírnevük egyes csorbáit kiköszörölni. Sokan ezért magát Gauthiert is a groteskek közé sorolják s ezzel igaztalanságot követnek el ellenne, mert ha voltak is tévedései, de annyira nem vitte; ő nem vált a romantikának, legfőlebb önmagának hátrányára.

Igen szépek Német-, Spanyol-, Olasz- és Törökországban tett utazásának leírásai. Ő maga is azt mondja, hogy utazni s verset csinálni született s tán igaza van, mert a nyomor nélkül, a mely szintelen üldözte, nagy költővé lehetett volna. Utelírásai a legszebb tájfestések, de a lélek, az ember ezekből is hiányzik. Midőn szemére bányták, hogy leírja Törökországot s nem mutat törököt, azt felelte, hogy ő csak azt festheti, a mit lát, a török lelkét pedig nem látja.

Mi kár, hogy elvitázhatlan tehetségeit annyi visszás eszme ferdíté el, mi kár, hogy vele született langeszme, elfojtva a napi szükség igényelte béreznemunka kényszere által, valódi fényében nem tűndökölhetett, mi kár, hogy nem követvén számíztetésbe mesterét, kénytelen volt elvei, meggyőződése ellen írni, csakhogy élhesen. Ne ítéljük el, sőt inkább szánjuk őt, mint a hogy szánjuk mindazokat, a kik elveszték hivatásukat, s csodáljuk, mint érdekes és különös irodalmi jelenséget; kiről, ha nem is mondhatjuk azt, hogy szabad ember volt, el kell ismeretünk, hogy valódi ember volt.

Nulla.

## Kivonat a „Budapesti Közlöny“-ből.

Árverések. Elekes Dániel 471 fítra becsült ingatl. apr. 20-án Derzs községében, Feru Juonné 500 fítra becsült ing. mar. 31-én az abrudbányai tkvi hatóságnál, Boekesch András 300 fítra becsült ing. apr. 2-án Medgyesen, Ardeleán Vaszi 228 fírt 20 krra becsült ing. apr. 2-án a tekei jbiróságnál, Katona Mózes 1708 fírt 5 krra becsült ing. apr. 23-án, Kacsala György 1101 fítra becsült ing. apr. 23-án Kísszebenben, Galogán J. Juon 500 fítra becsült ing. apr. 12-én a hosszúfalusi községi irodában árvereztetni fognak.

## Felhívás

Kolozsvár sz. kir. város főispánjától.

Kolozsvár sz. kir. város tisztviselő állomá-saira pályázni kívánók felhívatnak, hogy ebbeli szándékukat alólírtál hivatalos helyisége és óráiban folyó hó 31-ig személyesen nyilvánítsák, és pedig azok, kik eddig városi tisztviselői állomást foglaltak el, csak szóval, új pályázók okmányakkal felszerelt kérelemben.

Kolozsvárt, 1880. márczius 22-én.

Gr. Eszterházy Kálmán.

## NAPI HIREK.

Helyi hírek.

Lapunk olvasóit tisztelettel kérjük, hogy a jövő évnegyedre előfizetéseiket idején megújítani sziveskedjenek.

— **Stefanie** hercegnő fényképe nagy fejtörést okozott a képes lapok szerkesztőinek. A lapokban hirdett fényképek Géruzet testvéreknél még most sem készülttek el s így még a királyfi sem küldhette el atyjának menyasszonya arczképét, habár táviratilag többször kérte tőle. De a lapszerkesztők nem várhatnak oly soká. Magából Bécsből mintegy 200 távirat ment Géruzethez s azok közül volt olyan, mely 2 — 40 00 frankot ígért az első lenyomatért, Zamarszki, a „Neue Ill. Zeitung“ kiadója személyesen ment Bírrelbe e végett s mivel fényképet nem kapott, természet után készítettett rajzot s ennek másolata volt a „Magyar Népvilág“ vasárnapi számához mellékelve a bécsi lappal egyidejűleg.

— **A színházról.** [Vasárnap a színházi nyugdíjalap javára a Piros bugyelláris került színre tíres középpáholyok, de máskülönben elég szép számú közönség előtt. Az előadásnak, mely minden ízében kitűnő volt, kiváló érdeket kölcsönzött az, hogy a bíróné szerepében a közönség ismét élvezhette Baloghné asszony szép alakítását és gyönyörű dalait, melyek közül sokat megújráztattak s mindegyiket zajosan megtap-



solták, valamint a Váradi Miklós izletes dalait is. — Tegnapi (hétfőn) Xántusné assz. utóljára lépett föl a jutalomjátékaul választott „Magdolna” című drámában. — Mindamellett, hogy a műkedvelő vendég, jutalomjátéka tisztajövedelmét a Jótékony-Nőegyletnek ajánlotta föl: a ház feltűnően türesem maradt. Xántusné assz., kit első megjelenésekor három bouquet fogadott Merrick Mary szerepét játszta, láthatóan nagy buzgalommal, de minden siker és hatás nélkül. Hja! ha valakiben a tehetség és színpadi siker többi kelékei és biztosítékai oly messze hátramaradnak, a buzgalom és e pálya iránti előszeretet mellett, mint egyik csillag a másiktól: akkor bizony még oly sok fáradság sem képes bár közepes sikert kivívni. Nem követünk el bünt sem a vendégszeretet, sem az udvariasság követelményei ellen, ha őszintén kimondjuk Xántusné asszonyt tévútra vezette a színészet iránti rajongó előszeretete és netalán jóbarátinak bizelgése. Mert higgye el: bármennyire is érdekesek lehetnek színi kísérletei Miskolcon, de ő nagysága annyira nem rendelkezik még egy középkorszerti színészsnő színpadi fegyvereivel sem, hogy—meg lehet győződve — egy legkevésbé sem udvarias idegen nagy közönség s így a kolozsvári előtt is e kísérletek csaknem szálnalmat gerjesztőknek tünnek fel. Elismerjük: ezek kemény szavak, de a férfias őszinteség igaz szavai, a csalódás fájdalmas ugyan, de kevésbé metsző, mint a neveltség vagy szálnalom gúnnya.

— **Új orvos.** Nagy Albert az összes gyógytudományokból a szigorlatokat letetvén, a múlt héten a helybeli egyetem orvosi facultása által orvostudorá avatattott.

— **Ifj. Salamon Janostól** egy új tánczeneszerzemény jelent meg: „Pique-nique” polka. A művet szerzője Thoroezky Zsigmondnak ajánlotta.

— **Farsangi comedia böjtben.** Kolozsvár nem fogy ki a mulatságokból, most egy készülődő párba képezi tárgyát az időtöltésnek. A dolog története ez: Bartha Miklós az ellenzéki, szorgalmas vezérezkítése során a kormányparti „Magyar Polgár”-ban, egy kisse meg talalta kritizálni a „Függetlenség” politikai irányát, beszélve kizárólag a lapról és becsületében nem sérte senkit sem. A „Füg.”, „a mely, úgy látszik azt hiszi, hogy neki mindenkit szabad meghurcolni, de őt senkinek sem bántani, e kritikát zokon vette s ideiglenes szerkesztője Hoitsy Pál uram, a ki a „Függetlenség”-gel együtt a már szelbali elveinél fogva, a tisztesség, humanizmus és idealizmus apostola kellene hogy legyen, egy qualificálatlan gorombaságokkal meggyűrt levelet írt lapjában, hogy „adta lelke, a ki ilyen s amolyan, hát álljon ki a sikra, ha nem gyáva, s mondja meg a nevét, a ki ellentünk ir.” Erre Bartha Miklós úr tudatta nevét és lakását Hoitsy úrral, a ki aztán hírül is adta a „Függetlenség”-ben, hogy felszerelve két damaskusi ősi szabályával és egy Uchatius ágyuval megindult Erdélybe magánygyűjtéi rendezni. Ezt hallva a „M. Polgár” munkatársa, várta is a vendéget, de ez valószínűleg a munitio miatt kisse késvén, csak az nap reggel vonult be Kolozsvárra, a mikor a M. P. vaskos betűkkel hirdette, hogy „Hoitsy Pál még nem érkezett meg.” Hoitsy tehát közöttünk időzvé, a muszka-török háború óta nem keltek úgy a harezias hírek városunkban, mint e három nap alatt. Minden ember tudta könyv nélkül a szekundások neveit, az élethalálharezra kitűzött fegyver nemét, s így nem csoda, hogy a rendőrség is ügyér szemmel kíséri a háborúzó feleket, s úgy látszik, eddig sikerült megakadályoznia, hogy leöljék egymast. Ma reggel meglehet találtak valahol egy zúgot véres harcoi szomjuk kielégítésére, s valószínűleg egyikük még életben van, hogy e ezikkért minket öljön meg.

— **A Szilasi Kálmánné** gr. Hugonay Vilma asszony külföldi orvosi oklevélének honosítása s illetőleg érettségi vizsgálatra leendő becsátatása kérdésében a közoktatási miniszter a kolozsvári egyetem tanácsát is véleményadásra szólította föl. Az egyes karok a kérdést most tárgyalják s mint halljuk a jogi-kar megis adta igenlő választát a nők érettségi vizsgálatra való becsátatása iránt s ehcz képest arra nézve is, hogy nők lehetnek egyetemi rendes hallgatók — nem nyilatkozott, azonban, természetesen, az idegen orvosi oklevél honosítására nézve, miután e tekintetben az orvosi-kar véleménye az rányadó.

— **A „M. P.”** legutóbbi számában egyik munkatársunkkal szemben oly durván személyeskedő impertinens liangot vett föl, mely városzerte általános megbotránkozást keltett. Nem lehet feladata illető t. munkatársunknak a „M. P.”-t azon tette követni, hol az ellene felhozott érvek elől retirálva, csak piszkolódásokkal tud védekezni, de kötelességünknek tartjuk az irodalmi tisztesség nevében a magunk részéről komolyan figyelmeztetni a „M. Polgár”, hogy valógassa meg kifejezéseit, mert így a tisztességre valamit tartó ember vagy nem áll vele szóba, vagy gorombászkodó kedvének lehlítésére más nyelven válaszol.

— **Tűzvész.** Tegnep este nyolcz óra körül Kolozs-Monostor egyik télreos részében földig égett egy oláh-paraszt háza. A tűz, hogy nagyobb mervet nem ültött, a csakhamar ott

termett monostori tűzoltók erélyes munkásságának köszönhető.

— **A kolozsvári** polgári lövész-egylet ez évi rendes közgyűlését vasárnap d. e. 11 órakor tartotta meg, melyet alelnök Inczedy Sámuel igen szép beszéddel nyitván meg, felolvasatott az ig. választmány múlt évi működéséről szóló jelentést, melyet a közgyűlés tudomásul vevén, következett a pénztár-vizsgáló bizottság, lövészmester és egyleti ügyvéd jelentéseinek felolvasása. Előterjesztetett továbbá a pozsonyi lövészársulat körlevele és a bécsi első osztrák lövészeti-szövetség központi bizottmányának meghívása a f. é. július 18-tól 25-ig terjedő napokban megtartandó alapítási ünnepélyre; a közgyűlés a pozsonyi körlevélre adott választ tudomásul vette, a bécsi meghívásra nézve pedig az igazgató választmányt kéri fel, hogy a szükséges intézkedéseket tegtegye. Ezek után az új tisztikar megválasztása következvén, elnöknek egyhangulag Korbuly Bogdán választott meg, kinek megválasztását egy, a közgyűlés kebeléből fölkerült bizottság vitte meg. A küldöttség azon örvendetes hírrel tért a közgyűlésbe vissza, hogy Korbuly Bogdán az elnökséget elfogadja s egyszersmind ígérte, miszerint az egylet felvirágzása érdekében kész mindent elkövetni, mit a közgyűlés lelkes éljennel fogadott. — A többi tisztviselők következők: alelnök: Inczedy Samu, főlövészmester: dr. Haller Károly, lövészmenterek: Heinrich József és Bogdán István, pénztárnokok: Szentjánosi Ferenc és Csiky Imre, titkár: Nyárádi Lajos, ügyvéd: De. k Pál, első gazda: Florian Antal, másodgazda: Szabó Károly, törvényszéki végrehajtó: a 15 kilépett választmányi tag helyébe megválasztattak: Hátsék Antal, Voith Gerő, Vörös Sándor, Szathmári Elek, Köszegvári Gyula, Nedoroszték János, Vizi Endre, dr. Bartha János, Kram József, Molnár Sándor, Szabó Károly e. tanár, Gazsi József, Szöcs Géza, ifj. dr. Biasini Domokos és Gergely János. Végre alelnök Inczedy Sámuel indítványára a közgyűlés egyleti titkár Nyárádi Lajosnak, a lövészegylet iránt tanusított buzgó és fáradhatlan munkásságáért, jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz, s egyszersmind egy 50 firtos lövöldéi részjegyvel jutalmazta meg. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére kinevezettek: Benel Ferencz, ifj. dr. Biasini Domokos és Szabó Károly, melyek után elnököl alelnök a gyűlést beárta.

#### Hazai hírek.

— **Tordáról** írják nekünk: Br. Jósika Gyula volt országgyűlési képviselőnek temetése Várfalván f. hó 19-én d. u. 3 órakor történt meg, a néhaiinak népszerűségét a legpraegnansabban bizonyító vidéki közönség nagy részvétel mellett. A temetésen megyénk főispánja Br. Kemény György ő miga vezetése alatt a megyei tisztikar testületileg jelent meg. Az isteni tisztelet, (a melyet a tordai plébános Gergely Ignác vezetett) a családi templomban történt, a hol a gyászokorsó is elvolt helyezve, a koporsót a családtagjainak és „a megyei szabadelvűpártnak” koszortói ékesítvék. Az isteni tisztelet bevégezete után a koporsót a kastély előtti terezsára helyezték el, hogy felette megyénk főjegyzője Rödiger Béla gyászbeszédet mondjon. A költői szép beszéd, a melyben a néhaiinak a nemzet, a társadalom és a család iránti oda-adó ragaszkodása, áldozatkészsége és szeretele volt jellemzeve s megható vonásokban ecsetelve az a boldog családi éden, a melynek a néhai oly rövid ideig lehetett Br. Wesselényi Teréz nejevel részese; a résztvevő közönség nem egyikének szeméből keserű könnyeket facsart. Az utolsó „istenhozzád” — elhangzása után, megindult az ezerekre menő gyászki-séret a sírhoz, — a hol — rövid beszélés után — a halott átadatott „Közös anyának”: — a földnek. (n.)

— **Hirdetmény.** A sepsi-szentgyörgymálnási betenkit 4. szeri kotsiküldőncz postájárat folyó évi ápril hó 1-től vasárnap, kedden, esütörtökön és szombaton fog fenntartatni. — Indulás: S. Szt. Györgyről VI. óra reggel, Érkezés: Málnásra VIII. óra 15 perc Indulás: Málnásról XI. óra 15. n. d. előtt, Érkezés: S. Szt. Györgyre I. ára 30. ó d. után. Mi ezennel közhírré tétetik. — Nagy Szeben, 1880. márczius 19. A mk. postaigazgató. Follért.

— **Aszamosvölgyi vasút** létesítő bizottsága a következő körlevelet becsátotta ki: A t. cz. részvényes urakhoz! Az idő előhaladtával immár eljutottunk ama lépesőhöz, melyen főzeclünk: a szamosvölgyi vasút létesítéséhez tetteleg is hozzákezdhetünk! Nagyfontosságú közlekedési vállalatunkra vonatkozó törvényjavaslat képviselőházunk előtt fekszik, még e hó folyamában letárgyalatik. Elsőbbségi követvényeink elhelyezést nyervén, az átvétel szerződésileg óvadék letétele mellett biztosítottak még e napokban. Ezek elérése után nincs kétségünk, hogy a munkálatokat folyó év május havában annál is inkább megkezdhetjük, miután alakuló közgyűléstnk a jövő hóban összehívatni és megtartatni fogi. Közél tehát az idő, midőn a szerződést aláíróknak kötelezettségeik teljesítéséhez hozzá kell látniok; e célból felhívjuk becses figyelmét a tisztelt aláíróknak, miszerint legyenek készen, hogy a szerződés értelmében az aláírt összeg

10 százalékát első felhívásunkra, — mi hihetőleg folyó év május hó 1-je előtt megtörténend — azonnal a társulat pénztárához bekltdljék; azok pedig, kik a szerződésben felajánlott 8 százalékot a teljes befizetés folytán élvezni óhajják, az aláírt egész összeget lofizetni sziveskedjenek. Azon kellemes reményben, hogy hazafias vállalatunk létesítéséhez a tisztelt aláírók a pontos lefizetések által szorgalmasan hozzájárulnak, ajánljuk magunkat szives bizalmukba és maradjunk hazafias tisztellelt Deesen, 1880. márczius hó 21-én. A létesítő bizottság: Br. Bánffy Dezső, elnök. Bovánkovics Gyula, titkár. Kovács Samu. Krémer Sámuel. Muntány Ágoston. Placsintár Dávid. Gr. Wass Jenő. Voith Miklós.

— **A belga királyné** Sümeghen. A Zalai Közönyben egy öreg ur következő vissza emlékezést közöl: A belga királyné ezelőtt 10 — 12 évvel József főherceggel, udv. kísérettel s Festetich Mária grófnővel, — tán a flandriai gróf pallini jószágáról jöve, — váratlanul megjelent Sümeghen. Ott a vendéglőben mindyájan meg-szálltak, s ezígyenzen e finellett kedélyesen és magyarosan megvacsoráltak. Másnap a reggeli órákban gyalog, az utcán mindenütt magyarul kérdezősködve, s egymás közt is magyar nyelven társalogva, felsétáltak a vármokhoz, s gyönyörködtek a szép kilátásban. Innen Bada-sonyba mentek át, s itt is hosszabb ideig tartózkodtak. Eltávozásuk után az a hír terjedt el a városban, hogy a belga királyné, a Bada-sony egyik szép pontján, hátrákísérettel magyar dalokat énekel, többek közt Kisfaludy Károly gyönyört költeményét is. „Szülőfödem szép határa, meglátlak-e valahára stb.”

#### Vegyes hírek.

— **Nők figyelmébe.** Hildebrandt hanneri színészné néhány nap óta súlyos beteg lett. Betegségének oka, hogy arcát s kezzeit „Baseline” nevű szépitő szerrel kente be, mely erős gyuladást okozott. Két híres orvos sem tudott rajta segíteni.

— **Emberkereskedés Boszniában.** A Zággrában megjelenő „Narod-Nov.”-nak Noviból írják, hogy ott egy Novakovics nevű bosnyák egyik gyermekét nyilvános vásáron áruba becsátotta. Egy neje s négy gyermeke van, kit — ugymond — télen át az erdőben szedett rőzse eladásból s másféle keresetből el tudta tartani, de a jobb idő bekövetkeztével a kereset forrása megszűnt s így kénytelen egyik gyermekét eladni. Hogy mi történt tovább a gyermekkel s az apjával, arról bőlesen hallgat az említett lap novii levelezője.

— **A hohér kötele.** Mladecki merénylőnek Sz. Péterváron történt kivégezése alkalmából Frolov hóhért egy csoport, „jó házból” származó fiatal ember vette körül, s mindegyikük 3—5 rubeljével vett tőle egy darabkát azon kötelből, melylyel Mladeckit fölköttötte. A hóhéer azon óhajjal osztogatta szét a kívánt talizmánokat, vajha a nihilisták minél gyakrabban alkalmat nyujtannak, hogy ily módon vagyonra tessen szert. A fiatal emberek az erekljét szívkön hordják, mert az hitők szerint szeronészt hoz a játékban és — szerelenben.

— **Egy vendéglősné öngyilkossága** kelt nagy feltűnést Bécsben, amennyiben híre terjedt, hogy a nő gyilkosságnak lett áldozata. A nőt Krutz Máriét megfogtva, s száját betömve találták a földön s ez adott arra a hilelemre okot, hogy itt büntettről van szó, jóllehet a rablás esete mindjárt kizártnak volt tekinthető. Az orvosi vizsgálat azonban constátálta, hogy a nő öngyilkos, s hogy maga tömte be száját, hogy hürgésével föl ne kelte a eselédet. Hátrahagyott levelében kifejezi szándékát, hogy megölje magát.

— **Elszököt a halott.** Glasgowban közelebb egy már több ízben hlvőre került gázkópét fogtak el. Miután már megizléte a börtön életet, nem vágyott újra hozzá s egész buzgalommal védelmezte magát a rendőrök ellen. Ezek azonban tudvalevőleg nem ismernek tréfát s fogolyukat jól agyba verték. A flezkő erre elájult s mint súlyos beteget hozták a rendőri irodába. Ott az ájulás folyvást tartott s az orvos papot hivatott. E közben a fogoly meghalt. Leg-alább úgy tetszett. Fogták tehát s el vitték a halottas-kamarába, melynek ablakát nyitva hagyták. Egy óra mulva n halottkém meg akarja vizsgálni őt s ime mit lát? Azt, hogy a szóba tites. A halott jól játszata szerepét s színészi talentumának köszönheti szabadságát.

— **Lord Byron** és gr. Teleki Sándor. Nemrég halt el Angliában lady Harley, a kit Byron a Childe Haroldban halhatatlanná tett. A Hon most azt az érdekes adatot közli, hogy e nő egyuttal Teleky Sándor gróf ezredes anyósa is volt. A gróf emigráns korában Eywoodban, Angliában kelt ugyanis össze 1855-ben Miss Jane Bickerstoth-el, baronet Langdale és Lady Jane Harley-Oxford leányával. Viktoria királyné engedélyt adott, hogy a gróf családi nevéhez a híres Harley nevét s címét felvehesse, a mint az a góthai almanachban azóta is folyvást fel van jegyezve. Teleki, a ki 1818-ban született, körülbelül 4 évig élt első nejevel s azután elváltak, a nő 1870-ben május 3-án 34 éves korában halt meg. Érdekes, hogy a szép angol nő magyarul megtanált s Byron „Chide Harold”-ját, hol anyja dicsőítve van, magyarra fordította, legalább az ő

neve alatt jelent az meg Genfben, Pukynál 1856-ban. Teleki emlékirataiban, melyek a Petőfítársaság kiadásában jelent meg, e házasságról nem emlékezik meg.

— **Borvásár** — fucsos. Zággrában e hó 17-én nyílt meg az „első horvát borvásár” mely azonban igen halul titott ki. A borvásár rendezői ugyanis azt a böles intézkedést tették, hogy a vásárra 20 kr. díj lefizetése mellett mindenki bemehetett „kóstolni”. Ennek az a sajnálatos következménye lön, hogy a kóstolók rendkívül nagy számmal jelentkeztek, s rövid időn leitták magukat a sárga földig. Ily körülmények közt persze a vásárból nem lett semmi.

— **Templomrablás.** A spanyol Rodes nevű helység templomában közelebb példátlan rablás történt. Isteni tisztelet alatt a templomba egy csoport fegyveres ember jött, a prédikáló papot lerántották a széskérlől, kinozták, verték, kezeit, lábát késsel szurkálták, majd szalmát gyújtottak meg, lepörzsölték haját s szemöldökeit s mindezt azért, hogy pénzt adjon a rablóknek. A pap eselédjét agyonszúrták. Mikor czéljukat elérték, a rablók eltávoztak, a nélkül, hogy a templomba volt 2 — 300 ember, kik e szörnyű jeleneteknek tanui voltak, bántalmazták volna őket! Ez a dolog szinte hihetetlen.

— **Gyilkosság erényből.** Egy hazánkia, ki Romániában lakik, írja a Föv. Lapoknak e közelebb ott történt esetet: A mező-város mellett lakik egy gazdag kereskedő, kinek gyönyörű felesége van. Pesteni sem lehet szebbet. Múlt hó végén a kereskedő és neje berándultak a városi bálba, hol egy 22 éves bojár ifjú a szép nőbe halálosan beleszeretett. Hoves bókjaira azonban a nő csak annyit felelt: „E nyilatkozatok hibásan vannak czimezve, nekem férjem van!” Az ifjút ez elbűsítá, de nem riasztá el. Egyre leszködött a szép nő után s mikor e napokban férje elutazott, kopogtatott az ajtón. „Férjem nincs honn, senkit sem fogadhatok” — volt a felelet s a nő becsukta az ajtót. Ekkor az ifjú az ablakhoz ment esengen. A válasz megint az volt: „Nem hallgathatom meg, férjem van.” Ha nem bocsát be, fölfeszitem az ablakot.” Mielőtt azon belépne, én lelvöm.” S a nő pisztolyt vett elő. De az ifjú nem tágitott s a fölfeszített ablakon beugrott. „Megmondtam!” — szolt a nő s rásútté pisztolyát. Oly jól talált, hogy az ifjú holtan rogyott össze. Az esetnek híre futott s másnap hivatalnokok mentek ki, a hely szinére. A nőt azonban nem tartóztatták le s mikor az harmadnap a városba ment, az asszonyok mind melegen üdvözölték, s a mint a bazárból kilépett, nagy éljent is kapott.

#### Utolsó hírek.

— **Az Agence Russe** teljesen valótlannak nyilvánítja az angol lapok által terjesztett hírt Goresakoff herczeg lemondásáról. A birodalmi kanczellár, mint mindig, ugy most is képes elintézni az állami ügyeket.

— **Orlof** herczeg Pétervárra utazott. — Hartmann egy a Justice hirlaphoz intézett levelében megeztatolja az állitólág ő általa tett nyilatkozatot. Ő se Párisban, se Londonban senkivel nem beszél az illető ügy felől. Hogy eme levelelék hitelességét minden kétségen kívül helyezni, Hartmann azt egy a Justice igazgatójával személyes ismeretségben álló barátjának kézbesíté.

— **Vasúti szerencsétlenség.** Halléből táviratozzák: Tegnep délelőtt az iteni pályaudvaron két személyvonat összecúszott. Számosan megsebesültek, hét személy meghalt. Több kocsi szétrombolódott.

#### CSARNOK.

#### Apróságok.

Mindent meg un a ember.

Talleyrandtól egy barátja egészen bizalmasan azt kérdezte egy izben, hogy ugyan mondja meg, Guiné, az ő roppant bárgyságával, hogy volt képes annyira leigázni őt.

— Mit akar! felelt a nagy államférfi, Staël aszszony annyira kifárasztott szellemdűsságával, hogy azt hittem, soha sem tévedhetek eléggé az ellenkezőjéhez.

\*

Hathatósággyógyszer.

Z... úr, nagyon házsártos természeti férj s gyakran panaszkodott ipjának azon állítólagos sok bosszuság miatt, melyeket neje okoz neki. Az após végre megunva ezt, így szolt hozzá egy izben.

— Ez igazán bosszszantó önre nézve a végén is. Ha leányom folyton ilyen rosszul viseli magát, ki fogom tagadni őt vagyonomból.

Z... úr nem ment hozzá többé panaszra.

\*

Talleyrand és komornyikja.

Talleyrand herczegnek volt egy igen szórakozott komornyikja, ki, miialt urát őltöztette, a különböző őltözetű ezikkeket, rémtűl arecezel kereste mindenfelé.

Talleyrand mindig keze alá adta a keresett tárgyait, s egyszér így szolt mosolygva: — Valld be, hogy nagy szerencséd, hogy mindig kéznél vagyok melletted, ha én nem volnék, nem is tudnál kiszolgálni magadra!

\*

Amerikai vizshang.

A jelenet New-York-ban folyt le.

Egy úri ember belép egy fegyvergyárhoz, s kéri, hogy mutasson neki revolvereket.

— Imé itt van egy uagyon szép deldány, családí pisztoly.

— Családi! Hogyan?

— Igen is úgy van; nézze csak kérem, hat lövése való: két golyó nejeének, ha elárulja őnt, kettő házi boldogsága feldúlójának, s kettő végre önmagának: Oh! ez most az utolsó divat, őrtülésig kapkodnak utána... Százakat adtam el ilyeneket mennyegzők alkalmával...

\*

A részrehajlatlan udvaronez véleménye.

Egy napon XIV. Lajos ostáblblázott. Egy nem egészen szabályszerű házús következtében kéttessé vált, hogy melyik fél a nyertes; a jelenlevő udvaronczok, mélyen hallgatnak, egy sem mondva ki véleményét.

Ekkor belép Grammont gróf.

— Jöjjön, tegyen ítéletet közöttünk, melyiknek van igazga?

— Sire, ön a vesztő fél, szolt azonnal az ujon érkezett udvaronez.

— Ah! ugyan hogy itélhet addig ellenem, mig azt sem tudja miről van szó?

Ej! Sire, nem látja-e bé, hogy ha csak legkisebb kétely lehetne az iránt, hogy nem felszedé vesztett, az úrak itt nem azonnal igazat adtak volna-e felségednek?

#### IDEGENEK KOLOZSVÁRTT.

— Márczius 22. —

Hungária szállóda.

Gr. Bethlen Sándor Bethlenből. Domolygony Lajos B.-Pestről. Kuteczkó főhadnagy Deésről.

Pannonia szállóda.

Dátzi kisasszony (a decsi színtársulat tagja) Fehér Parkas kereskedő Petroszénból Dr. Boér Dezső, Fekete Pál szőlőszeti vándor-tanár-Akenpah Gyula kereskedő Bécsből, Goldstein Mór kosárgyáros Henezhidáról, Molnár Pál vendéglős Maros-Ujvárról.

Törökfő szállóda.

Solteri Elek kataszteri hivatalnok, Koska János kereskedő, Venezel Eliz pinczérnő N.-Szebenből, Hegyes Gyula utazó N.-Váradról.

#### HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzszen 1880. márczius 22.

|                                                       |        |
|-------------------------------------------------------|--------|
| Magyar aranyjárdék . . . . .                          | 103.20 |
| Magyar vasuti kölesön . . . . .                       | 119.75 |
| Magyar kol. vas. államkötv., I. kibocsátás . . . . .  | 80.—   |
| Magyar kol. vas. államkötv., II. kibocsátás . . . . . | 93.—   |
| Magyar kol. vasuti államkötv., 1876. évi . . . . .    | 83.—   |
| Magyar nyeremény-sorsjegy-kölesön . . . . .           | 124.75 |
| Magyar szőlődezsma váltási kötvény . . . . .          | 91.50  |
| Magyar földhermentesítési kötvény . . . . .           | 90.75  |
| Magyar földherment. kötvény záradékkal . . . . .      | 89.50  |
| Temes-bánati földhermentesítési kötvény . . . . .     | 89.50  |
| Temes-bánati földherment. kötv. záradékkal . . . . .  | 88.—   |
| Erdélyi földhermentesítési kötvény . . . . .          | 89.—   |
| Horváth-szlovon földhermentesítési kötv. . . . .      | —      |
| Osztrák járadék papirban . . . . .                    | 72.35  |
| Osztrák járadék ezüstben . . . . .                    | 72.75  |
| Osztrák járadék aranyban . . . . .                    | 86.75  |
| 1860-iki államsorsjegyek . . . . .                    | 129.—  |
| Osztrák-magyar bankrészevény . . . . .                | 835.—  |
| Osztrák hitelintézet részevény . . . . .              | 183.—  |
| Magyar hitelbank-részevény . . . . .                  | 300.—  |
| Ezüst . . . . .                                       | —      |
| Cs. és kir. arany . . . . .                           | 550.—  |
| 00 frankos arany . . . . .                            | 945.—  |
| Német birodalmi márká . . . . .                       | 56.20  |
| London (3 havi váltókért) . . . . .                   | 118.60 |

#### Nemzeti színház.

Bérlet 156-ik szám.

Kolozsvártt, kedden, 1880. márcz. 23.

Dubarry grófné.

Vig operette 3 felv. Irta Millőcker Károly. Rendező Molnár.

Közelebbi újdonságok.

#### A LEGSZEBB.

Bartók Lajos verses vigjátéka a pesti nemzeti színházról, és Ágnes asszony a Népszínházról.

Kezdeté 7 órakor. Vége 10-kor.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos: BÉKÉSY KÁROLY.

#### NYILTTÉR. \*)

Egy fiatal egyén ajánlkozik a német-nyelv tanítására, olvasásban és írásban, valamint magyar-írás és olvasásban órákat adni, akár magán szállásban, akár pedig háznál. Értekezni lehet Külközép-utca 1-ső szám Szappanyos-ház, Izsák Ludvignál.

\*) E rovat alatt megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.



## Orvosi bizonylatok A „MARGIT“ gyógyforrásról.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkotásának szerencsés összetétele, — kevés szabad, de gazdag, félig kötött szén-sav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomorműködésének hurutos bántalmait. A Seltersi-, Radein-, Vichy-, stb. vizektől különbözik, csekélyebb szabad-szén-sav tartalmánál fogva, s azért vérszerek lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szén-sav dúsabb vizek fölött előnnyel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-, emésztő- és vizeledőszervek hurutos bántalmainál oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvíz körháznunkban alig rendelgetik, — csekély szabad szén-sav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Reltersi-, Giesshübl-, Gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légcső- és hörgőbetegségekben igen jó kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomor-baj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizeledőszervek hurutos bántalmait, szintugy osztatja, mint a Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübl-, Előnye, hogy a betegek élvezettel iszák, s hogy sem bevér, sem beleégzésre, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétyi Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredményt alkalmaztam. Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübl vizek fölött kisebb szén-sav tartalmánál fogva előnnyel bír.

Dr. Barbás József Rókus-kórház főorvos. Légcső-, emésztő- és vizeledőszervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmait tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübl- és Vichy vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánló a légző és emésztő-szervek kórállapotainál. Hamisítások és szándékos félrevezetések elkerülése tekintetéből kérjük a tekintetes orvosi kart, úgy a t. cz. közönséget, hogy az eddig használt „Luht“ név mellőzésével eszentul csak a „Margit gyógyforrás“ elnevezést használják.

Borral használva a legésszéesebb és legkellemesebb ital.  
„Margit“ forrás igazgatósága.

Kizárólagos főraktár Erdélyország részére CSIKI IMRE urnál  
(112) Kolozsvárt. 4—12

## Húsvéti piros csukor tojások.

(123)

2—4

Nagy választás és olcsó árban!  
Egy krajczártól egy forint ötven krajczárig

Tauffer János csukrászatában  
K o l o z s v á r t t.

Vidéki megrendelések pontosan  
és gyorsan eszközöltetnek.

## Főnyeremény 200,000 frt. legkisebb nyeremény 200 frt.

1880. ápril 1-sején

nagy húzása lesz a kormány által alapított és biztosított 1858-iki, 129 millió 239,200 forintot tevő állami vasúti hitelkölcsönnek.

A kölesön nyereményei között vannak 200,000, 150,000, 50,000, 25,000, 20,000, 15,000, 10,000, 5,000, 2,000, 1,000, 500 frt etc. és 200 frt o. é., mint legkisebb nyereménye minden kihúzott sorsjegynek.

Egyetlen sorsjáték-kölesön sem nyújt ekkora valószínűséget a nyereményre, mint ez s mindenkinek alkalma lehet csekély befektetésért a 200,000 frtot elnyerni (115) 2—\*

Egy sorsjegy ára sor- és nyerőszámmal 2 frt, 3 sorsjegy 5 frt, 7 sorsjegy 10 frt, 15 jegy 20 frt o. é. papírban.

Szives megbízások az összeg beküldése mellett, postai utánvétellel vagy befizetéssel gyorsan, lelkiismeretesen és költségmentesen teljesítettek, minden megrendeléshez a hivatalos játékterv mellékeltek, minden tudokozódásra válasz szívesen adatik s húzás után a nyeremény számok minden résztvevőnek ingyen megküldetnek s a nyeremények rögtön kifizetnek, tessék csak rögtön és közvetlenül a

J. Breycha

frankfurti (a Majna mellett)  
kereskedelmi hához fordulni.

## A tavaszi idényre

tett nagyobb bevásárlásaimból hazaérkezve, bátor vagyok a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani

A DÚS VÁLASZTÉKBAN

magammal hozott

LEGUJABB DIVATU

férfi ruhákat

és

gyermeköltözeteket.

Egyszeri szives látogatás után bárki meggyőződhetik a

RUHARAKTÁROMBAN

(Főter 4. sz.)

levő cikkek rendkívül olcsósága és a kelmék jóságaról.

Tisztelettel

Fein Emánuel.

(122)

3—3

## EUCALYPTUS

SZÁJ-ESSENTIA

Dr. Faber C. M. cs. mexicói udvari fogorvostól

Fertőztetlítő fenntartó- és óveszköz

a száj hygienikus ápolására miaemá behatások elleni védelmére

E szer az első és egyetlen készítmény, melyben az australian „EUCALYPTUS GLOBULUS“ fertőztetlítő tulajdonságai a dr. Faber C. M. által feltalált és cs. kir. szabadalommal ellátott saját eljárás által hatványozva vannak.

Hatás és alkalmazás: 1.) Elpusztít minden gombát és élősdit a szájbán, meggátolja a fog romlását s odvas fogaknál a legjobb szer fogtájás ellen. 2.) A leghatásosabb szer a dyphtheritis ellen. 3.) Beteg által lakott szobákban szétlocsolva, a léget ozon-fejlesztés által fertőztetlenti és fölírísíti. 4.) A léleket legmakacsabb rossz szagát is rőtön és hatékonyan eltávolítja.

Kiváló európai orvosi tekintélyek nagy száma constatálja az Eucalyptusnak saját gyakorlatukban tapasztalt gyógyhatásait. Bővebben a használati utasítás.

Egy flacon ára: 1 frt 20 kr. o. é.

Készlet van az osztrák-magyar monarchia minden jónévű gyógyszer-tárában.

Megrendelések Dr. Faber C. M. Bécsbe, vagy a fő szétküldési raktárhoz czímezve.

(90) 4—5

GRIENSTEIDL FELIX.

Bécs, I., Sonnenfelsgasse 7. sz.

Kolozsvárt: Csapó Sándornál.

## ROYKÓ VICTOR

(58)

tiszaujlaki gyógyszerész

20—24

fehér, barna és fekete színű  
közkedvelt magyar bajusz-pedroje.

Hamis készítményeket elkerülendő, figyelmeztetjük a t. vásárló közönséget, hogy mindenki csak a Roykó Victor gyógyszerész készítményét kérje és fogadja el, melynek aobozai kívül piros, belül a fedélben pedig kékszíntű betűkkel, a készítő névaláírásával vannak ellátva.

Ezen már 60 év óta ország-szerte keresett és számtalanszor kiűtőnek ismert készítmény kiváló jó tulajdonainál fogva minden várt igényeknek megfelel soha ki nem szárad, a bajusz szálait nem tépi és nem töri, sőt azoknak szaporítására és tökéletes kifejlődésére szolgál. Nagy doboz 35 kr. kicsiny 20 kr. Kapható főtű egyedüli készítőnél, valamint az ország több gyógyszerészei, kereskedői és fodrászainál. Viszont eladók a megrendelt mennyiséggel fokozatosan emelkedő ill. százalékokat és 24 nagy, vagy 36 kis doboz vételénél már bérmentes beküldést kapnak.

## MATTONI-féle

budai király-keserűforrások

Deák-Ferencz-forrás, Szt.-István-forrás, Hunyadi-Mátyás-forrás, Gróf-Széchenyi-István-forrás,

a bécsi világkiállításnál 1873-ban érdeméremmel, a párisi világkiállításnál 1878-ban ezüst-éremmel kiűtve.

Dr. Hoffmann Károly tanár, Dr. Diescher János és Than Károly tanár, királyi tanácsos urak, nemkülönben sok más bel- és külföldi orvosi tekintélyek által legjobban ajánlatik.

Tulajdonosok

## MATTONI és WILLE

(96)

cs. kir. udvari szállítók,

3—10

Budapest, Ferenc-József-tér 3 (Dia-nafürdő.)

Kapható: minden gyógyszer-tárban és ásványvíz kereskedésben.

## OPELIK A.

ajánlja mindenféle hirdetések bel- és külföldi lapokban felvételére az 1858-ban alapított

## HIRDETÉS-KÖZVETÍTŐ IRODAJÁT

Bécsben stadt Stubenbastei Nro 2. (A Wollzeile Nro 36 szöglet-háza.)

A megbízások pontos kivitelében biztosítást nyújt ezen osztrák Magyarországnak illyenmít vállalatok legöregebb czége általánosan elismert pontossága és szoliditása által. (32) 28—\*

Ar- és költség-jegyzékek ingyen s bérmentesen küldetnek meg.

## Hutflesz Károly

KOLOZSVÁRTT,

(28—\*)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemekeket, s leszámítól escomptírt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt, s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket.

AJÁNLJA DÚSAN ELLÁTOTT

Fűszertárát, bőrkereskedését,

ugy saját gőz- (henger)- malmi

L I S Z T E I T,

ugy szintén kiűtő minőségű

fagygyugyertya és szappan-gyártmányait. (21)

Nyomatott a „KELET“ nyomdájában Kolozsvártt

## Felhívás!

A létesítendő szamosvölgyi vasútnál a Szamos folyón építendő hidakhoz 200 darab járomezőlőp szükségeltetik.

A czölőpök tölgyfák és 6 egész 10 méter hosszúságúak, melyeknek vékonyabb része 4 méter hosszúságig gümbölyű, 30 ctméter átmérétű, — lehet azonban a vékonyabb rész hossza 28—30 ctméter négy szegletre kifaragva.

A szállítási hely és idő, valamint az árak és fizetési feltételek iránt a szamosvölgyi vasút létesítő bizottsága titkári hivatalánál Deesen, folyó évi április hó 5-től 10-ig bővebb felvilágosítások nyerhetők.

Deesen, 1880. márczius hó 20-án.

A szamosvölgyi vasút létesítő bizottsága.

(126)

1—3

## GAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA

Van szerencsém a t. gazdaközönségnek figyelmébe ajánlani, hogy általános jó hírből álló gyártmányaink meghonosítása végett czélszerűnek láttuk

## BOKROS ÁDÁM czégnél

KOLOZSVÁRTT,

a hol gépeim gyári áron árultatnak, a kelendőbb cikkek közül egy minta-raktárt tartani, azon megjegyzéssel, hogy nevezett czég bármely árjegyzékeinkben előforduló gép vagy géprészletre rendeléseket elfogad, a melyek gyors és pontos teljesítését eszközözi

Clayton és Shuttleworth

(127)

1—3

Bécsben.

BOKROS ÁDÁMNÁL KOLOZSVÁRTT.

Sz. 145, 146. — 1880.

## Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. közmunka és közlekedési ministeriumnak folyó év mártius hava 13-án 3451. és 3453. számok alatt kiadott magas rendeleteivel:

1. A kolozsvár-brassói állam-út 6<sup>3-4</sup>-ad mértföldnyi szakaszán a 72. számú átereszt újbóli építése . . . . . 519 frt 02 kr.
2. Ugyanazon állam-út 2<sup>3-8</sup>-ad mértföldnyi szakaszán a 28.

számu műtárgy újbóli építése . . . . . 924 frt 30 kr  
összegek erejéig engedélyeztetvén, ezen munkák fogantatásának biztosítása czéljából 1880-ik évi ápril hava 10-ik napjának délelőtti 10 órájára a torda-aranyosmegyei kir. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny-tárgyalások hirdettettek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkák végrehajtásának elvállalására vonatkozó, — mindegyik műtárgyra nézve külön-külön kiállítandó — az engedélyezett költségvetés után számítható, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántépénzzel ellátott 50 kros bélyeggel bélyegzett zárt ajánlataikat a kiűtött nap reggeli 10 órájáig a nevezett hivatalhoz a nyíval inkább igyekezzenek beadni, mert a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkákra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a nevezett m. kir. állam-építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Tordán, 1880. mártius 20-án.

A torda-aranyosmegyei kir. építészeti hivataltól.

(125)

1—3

Bátor vagyok a p. t. közönség tudtára adni, hogy 20 év óta fennálló

## FÉRFI- s GYERMEK-RUHA

kereskedéseimben (Folly s Helfy házak alatt) a legjutányosabb árakban, s még pedig

valódi, nem csak híresztelt

gyapju szövetű öltönyöket, továbbá tavaszi felöltönyöket a legujabb szabás szerint kaphatók.

A p. t. közönséget biztosítva, hogy azon bizalmat, a melylyel tüzletemet mostanig megtisztolta, továbbá is kiérdemelni fogom, maradok tisztelettel

Schönbrunn Hermann.

(124)

1—2

## SZÉKY MIKLÓS

gyógyszertárban Kolozsvártt vannak egyedül raktáron minden bel- és külföldi 2—100

## gyógy-különlegességek

a finomabb gyógyszerészet s illatászat köréből.

Nőknek: a tavaszi levegő éles hatása ellen az arez s testbőrnek: Glycerin Iris viz, a legjobb bőr- s arez tisztító toilletté-szer, azt a levegő érdessége ellen védi s annak fiatal, üde bársónyszerű frissességét ad. Különösen hatályos szeplő s bőrkiűtések (pattanások) ellen. Egy üveg ára 80 kr.

Levendula-szesz, értékes illat és mosó viz. 1—2 kis kávés kanállyal a mosdó vizbe, továbbá a homlok vagy főbőr bedörzsölésére; szoba légkörének tisztán tartására, egy üveg 75 kr.

Gyógyerejű sós borszesz e nemből a legerősebb, az életszerveket erősíti és üditi. Kiűtő házi szer főfájás, idegbaj, eszű Rhema, gyulladások ellen. Belsőleg pár cseppet csukron véve étvágytalanság s gyomor gyengeségeknél. Egy eredeti üveg 40 kr.

Nagy raktár illatszer; mosdó,

gyógy s illatos szappanyokból.

Salycil fogpor 50 kr.